UCHWAŁA NR XXIX/151/2020
RADY GMINY OROŃSKO

z dnia 27 sierpnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia i realizacji programu polityki zdrowotnej w zakresie szczepień profilaktycznych przeciwko grypie osób od 60 roku życia zamieszkałych na terenie Gminy Orońsko, pracowników Urzędu Gminy w Orońsku oraz pracowników jednostek organizacyjnych Gminy Orońsko na lata 2020-2023

Na podstawie art. 18 ust. 1 w zw. z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 48 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1398) Rada Gminy Orońsko uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje do realizacji program polityki zdrowotnej w zakresie szczepień profilaktycznych przeciwko grypie osób od 60 roku życia zamieszkałych na terenie Gminy Orońsko, pracowników Urzędu Gminy w Orońsku oraz pracowników jednostek organizacyjnych Gminy Orońsko na lata 2020-2023 na lata 2020-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Orońsko.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Sylwester Różycki

RADA GMINY W OROŃSKU

RADA GMINY
w Orońsku

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXIX/ 151 /2020
Rady Gminy Orońsko
z dnia 27 sierpnia 2020 r.

Program profilaktycznych szczepień przeciw grypie dla mieszkańców Gminy Orońsko od 60 roku życia, pracowników Urzędu Gminy w Orońsku oraz jednostek organizacyjnych Gminy Orońsko na lata 2020-2023.

Autor: Urząd Gminy w Orońsku
Referat Organizacyjno-Administracyjny
Przygotowała: Magdalena Winiarska

Podstawa prawna:
Projekt programu polityki zdrowotnej został opracowany na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2020 r. poz. 1398)
Orońsko, sierpień 2020 r.

Spis treści

I. OPIS PROBLEMU ZDROWOTNEGO 3
1. Problem zdrowotny 3
2. Epidemiologia 3
3. Uzasadnienie potrzeby wdrożenia programu 4
II. CELE PROGRAMU 5
1.Cel główny: 5
2.Cele szczegółowe: 5
3.Oczekiwane efekty 5
4. Mierniki efektywności odpowiadające celom programu 6
III. ADRESACI PROGRAMU 6
1. Oszacowanie populacji, której włączenie do programu jest możliwe 6
2. Tryb zapraszania do programu 6
IV. ORGANIZACJA PROGRAMU 7
1. Planowane interwencje 7
2. Dostępne finansowane ze środków publicznych świadczenia opieki zdrowotnej 8
3. Sposób powiązania działań programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych 8
4. Sposób zakończenia udziału w programie 8
5. Bezpieczeństwo planowanych interwencji 9
V. KOSZTY 10
1. Szacunkowe koszty jednostkowe 10
2. Planowane koszty całkowite realizowanego programu 10
3. Źródła finansowania 11
VI. MONITOROWANIE I EWALUACJA 11
1. Ocena zgłaszalności do programu 11
2. Ocena jakości świadczeń w programie 12
3. Ocena efektywności programu 12
4. Ocena trwałości efektów programu 13
VII. ZAGROŻENIA DLA PROGRAMU 13
VIII. CZAS TRWANIA PROGRAMU. 13
IX. ZAŁĄCZNIKI – przykładowe dokumenty do wykorzystania przez uczestników programu 14
a) zgoda na udział w programie 14
b) ankieta satysfakcji uczestnika programu 15
c) sprawozdanie z wykonania świadczeń 18
d) ankieta ewaluacyjna dotycząca poziomu wiedzy uczestnika programu .19
Podstawa prawna: 21
Literatura: 21
Inne źródła: 21

I. OPIS PROBLEMU ZDROWOTNEGO

1. **Problem zdrowotny**

Grypa jest chorobą zakaźną przenoszoną drogą kropelkową powodowaną przez wirus grypy zaliczany do grupy ortomikrowirusów (łac. *Orthomyxoviridae).* Charakteryzują ją następujące objawy: gorączka, dreszcze, bóle mięśni, ból głowy zlokalizowany w rejonie oczu oraz czoła, uczucie osłabienia oraz ogólnego "rozbicia". Ze strony układu oddechowego towarzyszy ból gardła, suchy kaszel; czasem także uczucie zatkania nosa i katar. Dodatkowymi objawami towarzyszącymi mogą być nudności, wymioty i biegunka. Cechą charakterystyczną wyróżniającą wirusy grypy jest duża podatność na mutację. Delikatna modyfikacja budowy łańcucha aminokwasów hemaglutyniny i neuraminidazy wchodzących w skład budowy wirusa grypy wystarcza, aby nowy szczep zaczął powodować zachorowania. Zmienność oraz umiejętność łamania barier międzygatunkowych powoduje, że rokrocznie mamy do czynienia z nowymi szczepami grypy. Nieleczona grypa może prowadzić do poważnych powikłań, które są głównym zagrożeniem dla życia i zdrowia chorych. Do typowych powikłań pogrypowych zaliczamy:

- zapalenie mięśnia sercowego,
- zapalenie płuc,
- zapalenie opon mózgowych,
- zapalenie mięśni i stawów,
- zapalenie oskrzeli,
- zapalenie ucha środkowego,
- zespół Guillaina-Barrego.

Zapalenie płuc oraz zapalenie mięśnia sercowego są chorobami zagrażającymi życiu zwłaszcza osobom w wieku starszym. Bez wykonania badań laboratoryjnych nie można stwierdzić, że mamy do czynienia z grypą, gdyż jej objawy nie są na tyle charakterystyczne. Podobne symptomy mogą wywołać inne wirusy oddechowe. Ze względu na możliwość wystąpienia groźnych powikłań nie należy mylić grypy z przeziębieniem. Przebieg choroby może być różny, uzależnione jest to wiekiem pacjenta oraz ogólnym stanem jego zdrowia. W przypadku osób powyżej 60 roku życia symptomy nie pojawiają się tak nagle jak w przypadku ludzi młodych. W przypadku objawów ogólnoustrojowych rozwijają się one dłużej niż u osób młodszych i są lżejsze – np. gorączka może być mniejsza lub nie występuje.

2. **Epidemiologia**

Duża skłonność genetyczna wirusa grypy do mutowania prowadzi do powstawania co kilkadziesiąt lat bardzo groźnych szczepów, które wywołują pandemie (epidemie obejmujące swoim zasięgiem cały świat). W XX wieku miały miejsce trzy takie pandemie w latach 1918– 1919 (grypa hiszpanka), 1957

i 1968. Wirus grypy przyczynił się do śmierci milionów ludzi. Naukowcy przypuszczają, że głównym źródłem tworzenia nowych szczepów wirusów oraz ich rozprzestrzeniania mogą być ptaki.

Grypa występuje w trzech głównych typach:
Typ A – typ, który występuje u ludzi i zwierząt (świnie, konie, foki, norki, wieloryby oraz ptaki) uznawany jest za najgroźniejszy ze względu na największą skłonność do zmian i możliwość łamania ograniczeń międzygatunkowych. Poprzez łatwość z jaką przemianom ulegają otoczki białkowe wirusa przez co przeciwciała osób z nabytą odpornością nie rozpoznają prawidłowo wirusa i pozwalają namnażać się w ciele nosiciela. Mutacje wirusa są istotnym problem w produkcji skutecznych szczepionek.
Typ B – typ, który występuje wyłącznie u ludzi. Charakteryzuje się umiarkowanym przebiegiem choroby oraz nie jest zdolny do pokonywania barier międzygatunkowych.
Typ C – typ, który występuje u ludzi oraz świń. Charakteryzuje się najłagodniejszym przebiegiem infekcji oraz niską zmiennością genetyczną przez co uznawany jest za najmniej groźny.

Stabilność wirusów grypy w środowisku bardzo silnie zależy od temperatury. Przy przeciętnej letniej temperaturze 20 °C wirusy przyschnięte do powierzchni mogą przetrwać do ośmiu godzin. Przy 22 °C przeżywają w ekskrementach, tkankach padłych zwierząt i wodzie co najmniej 4 dni, przy temperaturze 0 °C ponad 30 dni, a w lodzie wykazują niemal nieograniczoną przeżywalność. Dlatego też niezwykle krytycznym okresem dla wzrostu zachorowań są miesiące o niskiej temperaturze oraz wysokiej wilgotności, która pomaga w przenoszeniu się wirusów.
W zakresie zachorowalności obserwowanej na przestrzeni kilkudziesięciu lat zauważalna jest bardzo wyraźna tendencja do występowania na przemian okresów niskiej oraz bardzo wysokiej zachorowalności co jest efektem zmienności wirusa. Od lat 70 śmiertelność z powodu grypy została istotnie zredukowana i kształtuje się na stabilnym poziomie. Mimo to grypa w dalszym ciągu jest niebezpieczna.
Eksperci na całym świecie obawiają się, że druga fala zachorowań na COVID-19 zacznie się jesienią i zbiegnie się w czasie z sezonem zachorowań na grypę. Takie połączenie spowoduje znaczne obciążenie systemów ochrony zdrowia.

3. Uzasadnienie potrzeby wdrożenia programu

Grypa u osób starszych wg WHO uważana jest za jedną z najczęściej występujących przyczyn zgonów. W związku z tym osoby od 60 roku życia stanowią grupę, której szczepienia są zalecane. Choroby przewlekłe takie jak cukrzyca, niewydolność nerek zwiększają ryzyko wystąpienia powikłań grypy, np. zapalenia płuc. Wirus grypy wpływa również na rozpad blaszki miażdżycowej

co może prowadzić do ostrych zespołów wieńcowych i niewydolności serca, w konsekwencji do zawału mięśnia sercowego i udaru mózgu. Komisja Europejska (KE) wraz z Światową Organizacją Zdrowia (WHO) uznają szczepienia przeciwko grypie jako najskuteczniejszą formę prewencji, walki z chorobą i jej powikłaniami a skuteczność szacują na 70-90%. Odporność po szczepieniu wykształca się po około dwóch tygodniach i trwa od 6 do 12 miesięcy.
Szczepienia przeciw grypie mają pozytywny wpływ na przebieg chorób sercowo-naczyniowych jest to zatem w tej grupie pacjentów działanie prewencyjne. Szczepienie może przede wszystkim powodować zmniejszenie zachorowalności na grypę, minimalizować skutki społeczne oraz ograniczać skutki ekonomiczne choroby. U osób starszych pozwalają zredukować liczbę hospitalizacji i powikłań o 60% oraz liczbę zgonów podczas sezonów grypowych o nawet 80%.
Nowe badanie przeprowadzone wśród pacjentów z COVID-19 sugeruje, że przyjęcie szczepionki przeciw grypie na krótko przed zachorowaniem na COVID-19 zmniejsza prawdopodobieństwo wystąpienia ciężkiej postaci choroby i ryzyko śmierci. Ponadto eksperci twierdzą, że pacjenci którzy wcześniej zostali zaszczepieni przeciw grypie byli o 8 proc. rzadziej hospitalizowani na intensywnej terapii i o ok. 20 proc. rzadziej potrzebowali wsparcia oddechowego w związku z COVID-19.

II. CELE PROGRAMU

1.**Cel główny:**
Uzyskanie nie mniejszego niż 60% poziomu zaszczepienia przeciwko grypie w populacji docelowej programu.

2.**Cele szczegółowe:**
1) zwiększenie dostępności do bezpłatnych szczepień przeciw grypie w grupie osób objętych Programem,
2) wykonanie szczepień przeciw grypie w co najmniej 15% populacji 60+ w ciągu roku oraz 80% pracowników Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych Gminy Orońsko,
3) zachęcenie osób z grup podwyższonego ryzyka, szczególnie ludzi starszych, do szczepień przeciwko grypie.

3.**Oczekiwane efekty**
1) poprawa stanu zdrowia mieszkańców gminy Orońsko od 60 – go roku życia, mieszkających na terenie gminy oraz pracowników Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych,
2) zwiększenie poziomu świadomości na temat skuteczności szczepień przeciw grypie,
3) poprawa jakości życia osób starszych w gminie.

4) zmniejszenie prawdopodobieństwa wystąpienia ciężkiej postaci choroby: grypy i COVID-19,
5) zmniejszenie ryzyka obciążenia systemów ochrony zdrowia podczas sezonu grypowo-covidowego.

4. **Mierniki efektywności odpowiadające celom programu**
Miernikiem efektywności programu do celu głównego będzie: Iloraz liczby osób zaszczepionych w ramach programu przeciw grypie i liczby osób z populacji docelowej (wynik wyrażony w procentach).

III. ADRESACI PROGRAMU

1. **Oszacowanie populacji, której włączenie do programu jest możliwe**
Program skierowany jest do osób zamieszkujących na terenie gminy Orońsko oraz pracowników Urzędu Gminy w Orońsku i jednostek organizacyjnych Gminy Orońsko. Z danych meldunkowych Ewidencji Ludności Gminy Orońsko oraz stanu zatrudnienia w Urzędzie Gminy i jednostkach organizacyjnych wiemy, że na dzień 17 sierpnia 2020 roku grupa osób 60+ obejmuje 1214 osób oraz 264 osób zatrudnionych w Urzędzie Gminy i jednostkach organizacyjnych.
W następnych latach realizacji programu przystępować do niego będą kolejne osoby, które osiągną wiek umożliwiający przystąpienie do programu. Z uwagi na cykliczność szczepień przeciw grypie oraz dane demograficzne, każdego roku, w trakcie trwania programu, liczba zaszczepionych osób powinna wzrastać. Środki finansowe zaplanowane na ten cel, pozwolą na włączenie do programu co najmniej 15% osób rocznie z wyodrębnionej grupy osób 60+ oraz 80% osób rocznie z pośród pracowników.
Przyjęcie programu do realizacji nastąpi po podjęciu stosownej uchwały przez Radę Gminy Orońsko. Według danych z ewidencji ludności populacja mieszkańców gminy Orońsko wynosi **6010 osób** (na dzień 17.08.2020 r.).
Źródło: Statystyka mieszkańców gminy Orońsko wg wieku i płci (stan na 17.08.2020r.).
Populacja adresatów programu, wynosi **1478 osób**.
Uczestnictwo w programie polegać będzie na zrealizowaniu szczepienia szczepionką przeciw grypie. W programie będą brały udział osoby zakwalifikowane przez lekarzy, które dobrowolnie wyrażą chęć uczestnictwa w programie.

2. **Tryb zapraszania do programu**
Założeniem programu jest dotarcie do jak najszerszej grupy osób objętej programem, zamieszkujących na terenie gminy Orońsko oraz pracowników Urzędu Gminy w Orońsku i jednostek organizacyjnych Gminy Orońsko. Zostaną podjęte działania informacyjno–edukacyjne, zachęcające do skorzystania ze szczepień przeciw grypie. Beneficjenci zostaną zaproszeni do programu

poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy Orońsko (http://www.oronsko.pl), w lokalnych mediach, np. Tygodnik Szydłowiecki. W rozpropagowanie informacji o programie zostaną włączone także: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku oraz sołtysi.

IV. ORGANIZACJA PROGRAMU

1. Planowane interwencje

Z bezpłatnego szczepienia przeciw grypie będą mogli skorzystać mieszkańcy gminy Orońsko oraz pracownicy Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych Gminy Orońsko, spełniający kryteria włączenia do programu. Szczepienia rozpoczną się we wrześniu każdego roku objętego programem. Planowane interwencje będą prowadzone przez realizatora wybranego w drodze otwartego konkursu ofert, wg procedury konkursowej, przeprowadzonej zgodnie z art. 48b Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Szczepienia będą prowadzone na terenie gminy Orońsko. W programie szczepień przeciw grypie zostaną wykorzystane dostępne, dopuszczone do użytkowania szczepionki, wybrane przez realizatora.
Wśród zalecanych preparatów szczepionkowych w ww. populacjach wymienia się szczepionki 3 i 4 walentne. Istotne jest, aby zastosowana szczepionka prowadziła do powstania przeciwciał swoistych do szczepów wirusa będących w danym sezonie grypy w obiegu i powodujących zwiększoną liczbę zachorowań na grypę. Ze względu na biologiczne właściwości wirusa, który z dużą częstotliwością ulega mutacjom, a także mając na uwadze stosunkowo krótki czas utrzymania się poziomu swoistych przeciwciał, który wynosi od 6 do 12 miesięcy, szczepienia przeciwko grypie należy powtarzać co roku. Szczepionka przeciwko grypie może być podawana przez cały sezon występowania grypy. Najlepiej szczepienia rozpocząć przed rozpoczęciem sezonu epidemiologicznego, tj. we wrześniu i kontynuować je do połowy listopada.
Zgodnie z Rekomendacją Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji:

- Szczepionka może być podawana w okresie od września do kwietnia, jednak najlepiej szczepienia rozpocząć przed okresem rozpoczęciem sezonu epidemicznego, tj. od września i kontynuować do połowy listopada.
- Szczepienie jest poprzedzone badaniem lekarskim w celu wykluczenia przeciwwskazań do zaszczepienia.
- Szczepienie jest poprzedzone udzieleniem przez lekarza kluczowych informacji na temat szczepienia (m.in. zakres działania szczepionki oraz jej bezpieczeństwo) oraz uzyskaniem świadomej zgody pacjenta. Lekarz udziela wyczerpujących odpowiedzi na wszelkie pytania pacjenta związane ze szczepieniem przeciwko grypie, poucza o prawidłowym postępowaniu dla uniknięcia zachorowania (m.in. unikanie czynników ryzyka, przestrzeganie zasad higieny), przekazuje

pacjentowi zalecenia odnośnie dalszego postępowania, w tym na wypadek podejrzenia zachorowania.

• Szczepienie jest wykonywane przy użyciu preparatu szczepionkowego przeciwko grypie sezonowej przygotowanej na najbliższy sezon grypy, dopuszczonego do obrotu na terytorium RP. Transport, przechowywanie i sposób podania są zgodnie z zaleceniami producenta.

• Kwalifikacja do szczepienia, szczepionka i jej podanie są nieodpłatne dla pacjenta. Realizator programu będzie zobowiązany do posiadania zasobów (kadra, pomieszczenia, wyposażenie) niezbędnych do realizacji powierzonego zadania, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wraz z przeprowadzeniem szczepienia, realizator programu zwróci szczególną uwagę na edukację w zakresie celowości szczepień i ich kontynuacji w latach kolejnych oraz postępowania w przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego. W przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) przewidziana jest dodatkowa konsultacja medyczna. Lekarz, na podstawie zgłoszonych objawów oraz badania lekarskiego, podejmie decyzję o dalszym postępowaniu.

2. **Dostępne finansowane ze środków publicznych świadczenia opieki zdrowotnej**

Należy zaznaczyć, że od 1 lipca 2018 r. szczepionka przeciwko grypie znajduje się na liście leków refundowanych zgodnie z załącznikiem do obwieszczenia MZ z dnia 29 czerwca 2018 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych. Poziom odpłatności dla pacjenta w wieku 65 lub więcej lat wynosi 50%.

3. **Sposób powiązania działań programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych**

Program polega na wykonaniu szczepień, przez co oczekuje się znacznego zmniejszenia występowania grypy oraz wywołanych przez nią powikłań, zmniejszenia czasu oczekiwania na wizytę lekarską w POZ, dzięki zmniejszeniu zachorowań infekcyjnych w sezonie oraz mniejszą liczbę hospitalizacji.

4. **Sposób zakończenia udziału w programie**

Kompletne uczestnictwo w programie polega na zrealizowaniu szczepienia szczepionką przeciw grypie zgodnie z wytycznymi producenta dotyczącymi dawkowania wraz z przeprowadzeniem przez realizatora części edukacyjnej z zakresu promocji zdrowia.

Przerwanie udziału jest możliwe na każdym etapie programu. Może to nastąpić na życzenie uczestnika. Warunkiem koniecznym jest potwierdzenie owego faktu na piśmie, które będzie dołączone do dokumentacji medycznej powstającej w trakcie programu.

Uczestnik programu może zostać poproszony o wypełnienie krótkiej ankiety, która posłuży do analiz i ewaluacji programu. W przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego pacjent będzie korzystał z opieki medycznej, zgodnie z ogólnymi zasadami udzielania świadczeń medycznych, o których zostanie wcześniej poinformowany.

5. **Bezpieczeństwo planowanych interwencji**

Szczepienia przeprowadzane będą przez wykwalifikowany personel medyczny z zachowaniem wszelkich warunków, niezbędnych dla prawidłowego szczepienia. Realizator odpowiada za wykonanie szczepienia oraz za jego skutki, jak również ma obowiązek być ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej. Szczepionka użyta do szczepienia będzie dopuszczona do obrotu w Polsce na dany sezon profilaktyki. Szczepienia będą przeprowadzone przez pielęgniarki posiadające kurs szczepień po wcześniejszej kwalifikacji do szczepienia przeprowadzanej przez lekarza. Podmioty są zobowiązane spełniać warunki określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych.

Wymagania dot. personelu:

Działanie Kwalifikacje personelu

Kwalifikowanie do szczepienia:

• Osoba uprawniona do przeprowadzenia badania kwalifikującego do szczepienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Podanie szczepionki:

• Osoba uprawniona do podania szczepionki zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Działania edukacyjne:

• Osoba posiadająca doświadczenie w pracy z grupą docelową;

• Osoba posiadająca wiedzę z zakresu profilaktyki grypy na poziomie odpowiednim, aby przekazywać treści całkowicie merytorycznie spójne z materiałami informacyjno-edukacyjnymi.

Wymagania dot. wyposażenia i warunków lokalowych:

Działanie Infrastruktura

Kwalifikacja i szczepienie:

• Warunki takie jak dla gabinetu diagnostycznozabiegowego (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa), a także dostępność do urządzeń odpowiednich do przechowywania szczepionek w warunkach zalecanych przez producenta (w szczególności zapewniający nieprzerwany łańcuch chłodniczy), materiały niezbędne do wykonania szczepienia oraz rozwiązania zapewniające gotowość do podjęcia działań na wypadek wystąpienia działań niepożądanych lub innej sytuacji zagrożenia dla zdrowia lub życia.

V. KOSZTY

1. **Szacunkowe koszty jednostkowe**

Szacunkowy koszt wykonania pojedynczego świadczenia zdrowotnego oraz czynności dodatkowych dla jednej osoby szacuje się na **40 zł** w tym:
- zakup szczepionki przeciwko grypie na właściwy sezon grypowy,
- badanie lekarskie - kwalifikację do wykonania szczepienia,
- podanie szczepionki zgodnie ze schematem określonym przez producenta,
- sporządzenie dokumentacji medycznej z przeprowadzonych szczepień (zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie i standardami stosowanymi przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz archiwizowanie danych),
- sporządzenie sprawozdania z jego realizacji,
- czynności organizacyjno-administracyjne.

2. **Planowane koszty całkowite realizowanego programu**

Środki finansowe na realizację przedmiotowego programu będą w planie budżetu gminy Orońsko na kolejne lata, szczególnie na kontynuację finansowania trwałości Programu w ramach kampanii edukacyjnych w kolejnych latach. Zgodnie z założeniami dotyczącymi finansowania, na realizację **„Programu profilaktycznych szczepień przeciw grypie dla mieszkańców Gminy Orońsko od 60 roku życia, pracowników Urzędu Gminy w Orońsku oraz jednostek organizacyjnych Gminy Orońsko na lata 2020-2023"** została przeznaczona kwota 15760,00 zł rocznie, co daje 63040,00 zł na cały okres trwania programu.
Z danych uzyskanych z ewidencji ludności oraz stanu zatrudnienia w Urzędzie Gminy w Orońsku i jednostkach organizacyjnych Gminy Orońsko wynika, że według stanu na dzień 17.08.2020 r. liczba mieszkańców Gminy Orońsko w wieku 60+ wynosiła 1214 osób zaś liczba pracowników 264 osób. Koszt całkowity realizacji programu będzie zależny od liczebności populacji uczestniczącej.
Przyjęto optymalną liczbę wykonywanych świadczeń i maksymalne stawki za realizację poszczególnych interwencji w ramach programu, które mogą być jednym z kryteriów wyboru realizatora. Maksymalne stawki wyceny świadczeń przedstawione przez realizatora muszą mieścić się w średnich kosztach rynkowych danej procedury.
Przy założeniu, że 15% z 1214 osób wynosi 182 osób i 80% z 264 osób wynosi 212 osób, razem 394 osoby to te 394 osoby zaszczepione po kosztach 40,00 zł na osobę, generują kwotę 15760,00 zł rocznie. Planowana kwota roczna 15760,00 zł x 4 lata programu = 63040,00 zł, uwzględniając podwyżki cen jednostkowych

szczepionek, usług i koszty informacyjne. Zakładając co najmniej 15% frekwencję zaszczepionych rocznie wśród mieszkańców gminy 60+ oraz 80% frekwencję wśród pracowników UG i jednostek, w programie może uczestniczyć 1576 beneficjentów.

3. **Źródła finansowania**

Program szczepień ochronnych mieszkańców Gminy Orońsko przeciwko grypie dla osób od 60 roku życia, pracowników Urzędu Gminy w Orońsku oraz jednostek organizacyjnych Gminy Orońsko będzie w całości finansowany ze środków budżetu Gminy Orońsko. Podkreślenia wymaga fakt, że szczepienie jest całkowicie nieodpłatne dla pacjenta. Gmina zabezpieczy uchwałą Rady Gminy kwotę w wysokości potrzebnej do realizacji programu.

VI. MONITOROWANIE I EWALUACJA

Monitorowanie jest procesem zbierania danych o realizacji programu i służy kontrolowaniu ich przebiegu i postępu. Monitorowanie programu polityki zdrowotnej powinno być prowadzone na bieżąco (np. przez tworzenie raportów okresowych) i zostać zakończone wraz z końcem realizacji programu polityki zdrowotnej (tj. zakończeniem cyklu szczepień w danym sezonie). W ramach monitorowania konieczne jest zbieranie danych, które umożliwią przeprowadzenie analizy zgłoszeń do programu, wykonanych szczepień, przeprowadzonych działań edukacyjnych oraz oceny jakości udzielanych świadczeń.

Należy na bieżąco uzupełniać indywidualne informacje o każdym z uczestników PPZ, w formie elektronicznej bazy danych np. w arkuszu kalkulacyjnym Microsoft Excel:

• Datę wyrażenia zgody na uczestnictwo w PPZ, w tym udzielenie zgody na kontakt w celu oceny efektywności szczepień oraz przetwarzanie danych osobowych.

• Dla każdego uczestnika biorącego udział w PPZ należy zbierać informacje:

o Numer PESEL – w przyszłości będzie on wykorzystywany w ocenie efektów zdrowotnych szczepienia przeciwko grypy pod kątem zapadalności populacyjnej.

- Informacja o każdym szczepieniu: data i godzina szczepienia, nazwa preparatu, dawka, miejsce podania.

1. **Ocena zgłaszalności do programu**

Ocena zgłaszalności do programu będzie monitorowana na bieżąco. Monitorowaniu będzie poddana liczba deklaracji zgody na udział w programie w poszczególnych latach jego realizacji oraz liczba osób poddanych szczepieniu. Na tej podstawie zostanie określony odsetek osób poddanych szczepieniu w stosunku do całej populacji osób w wieku 60+ z gminy Orońsko oraz pracowników Urzędu Gminy w Orońsku i jednostek organizacyjnych.

W miejscu realizacji programu prowadzony będzie rejestr osób uczestniczących w programie szczepień przeciw grypie. Informacja dotycząca liczby wykonanych szczepień zostanie porównana z liczbą zaplanowanych świadczeń w wyodrębnionej grupie docelowej.

2. **Ocena jakości świadczeń w programie**

W trakcie realizacji programu będzie na bieżąco monitorowana jakość udzielanych świadczeń, za którą odpowiedzialność ponosić będzie realizator programu. Nadzór jakościowy nad świadczonymi usługami sprawować będzie kierownik podmiotu leczniczego, realizującego program. Na podstawie informacji zebranych od pacjentów, z wykorzystaniem ankiety, możliwa będzie analiza subiektywnej oceny jakości świadczeń. Zgromadzone wyniki posłużą opracowaniu ogólnej oceny podsumowującej przebieg programu w danym roku. W zależności od jej wyniku podjęte zostaną działania mające na celu utrzymanie lub zwiększenie jakości realizowanego programu w latach następnych.

3. **Ocena efektywności programu**

Ocena efektywności programu będzie przeprowadzona po zakończenia programu (dla każdego roku osobno) poprzez:
- analizę frekwencji uczestników z grupy osób w wieku 60+;
- analizę frekwencji uczestników z pośród pracowników Urzędu Gminy w Orońsku oraz jednostek organizacyjnych Gminy Orońsko;
- analizę liczby przeprowadzonych badań kwalifikacyjnych;
- analizę liczby podanych szczepionek;
- analiza liczby osób, które zrezygnowały z programu;
- analizę liczby nowych rozpoznań grypy i chorób grypopodobnych.

Na uwagę zasługuje fakt, iż obniżenie wskaźnika zachorowalności na grypę i choroby grypopodobne będzie trudny do oceny w krótkim okresie (1 roku), natomiast w perspektywie długoterminowego realizowania programu możliwe będzie określenie tego wskaźnika. Wobec powyższego planowane jest monitorowanie wskaźnika z całości programu, po jego zakończeniu, a w przypadku kontynuacji programu w kolejnych latach, także porównywanie osiąganych wskaźników z poprzednimi. Poszczególne wskaźniki zachorowalności na grypę i choroby grypopodobne dla starszych mieszkańców gminy Orońsko będą weryfikowane w oparciu o dane Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szydłowcu. Pozwoli to na zobrazowanie sytuacji zdrowotnej gminy w danym zakresie w stosunku do województwa mazowieckiego i całego kraju.

4. **Ocena trwałości efektów programu**

Program planowany jest na lata 2020-2023 ale możliwa jest jego kontynuacja w latach następnych. Warunkiem dalszej realizacji programu będzie pozytywna ocena efektywności programu w poszczególnych latach oraz za cały okres realizacji programu. Należy podjąć działania w ramach monitorowania aby stworzyć radę ds. programu, w skład której wejdą wszyscy interesariusze zaangażowani w powodzenie programu (m. in. przedstawiciele gminy, przedstawiciele lokalnego ośrodka zdrowia, podmioty odpowiedzialne za prowadzenie kampanii informacyjnej, itp.). Rada ds. programu powinna pełnić rolę wspierającą program, m.in. w zakresie organizacji programu, opracowania treści edukacyjnych i kampanii informacyjnej. Koordynator programu, który merytorycznie odpowiadał będzie za praktyczną realizację programu we współpracy ze wszystkimi specjalistami zaangażowanymi w program, powinien być przewodniczącym rady ds. programu lub jej członkiem. Środki finansowe związane z działalnością rady ds. programu nie powinny przekraczać więcej niż 5% całego budżetu.

VII. ZAGROŻENIA DLA PROGRAMU

Program może nie zostać zrealizowany całkowicie lub w części ze względu na:
– brak zgłoszeń uczestników do programu,
– zmianę przepisów prawnych uniemożliwiającą realizację programu.

VIII. CZAS TRWANIA PROGRAMU.

Termin rozpoczęcia programu planowany jest od września 2020 r. a zakończenia do końca grudnia 2023 r. W praktycznym aspekcie program szczepień będzie realizowany, gdy Urząd Gminy podejmie działania organizacyjne i informacyjne, wobec zainteresowanych mieszkańców gminy. Polegać one będą na określeniu grupy docelowej biorącej udział w programie oraz skierowania Programu profilaktycznych szczepień przeciw grypie dla mieszkańców Gminy Orońsko od 60 roku życia, pracowników Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych Gminy Orońsko.
Szczepienia odbywać się będą przez okres 4 lat przed kolejnym sezonem epidemicznym w terminach zgodnych z zaleceniami producentów szczepionek.

Program będzie miał też aspekt edukacyjny dotyczący m.in.:
– informacji na temat niebezpieczeństw jakie niosą ze sobą infekcje wywołane wirusem grypy,
– popularyzacji szczepień ochronnych jako profilaktyki chorób zakaźnych
– postępowania w razie wystąpienia NOP – Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych.

W ramach programu beneficjent obligatoryjnie musi przeprowadzić:
1) akcję informacyjną,
2) działania edukacyjne,
3) rekrutację uczestników,
4) interwencję terapeutyczną:
a) lekarskie badanie kwalifikacyjne,
b) podanie preparatu szczepionkowego,
5) monitoring działań w ramach programu.

IX. ZAŁĄCZNIKI

– przykładowe dokumenty do wykorzystania przez uczestników programu

a) zgoda na udział w programie

ZGODA NA UDZIAŁ W PROGRAMIE

Ja niżej podpisany/a .....
oświadczam, że, uzyskałem(-am) informacje dotyczące ww. Programu oraz otrzymałem(-am) wyczerpujące, satysfakcjonujące mnie odpowiedzi na zadane pytania.
Wyrażam dobrowolnie zgodę na udział w tym Programie i jestem świadomy(-a) faktu, że w każdej chwili mogę wycofać zgodę na udział w dalszej części programu bez podania przyczyny. Przez podpisanie zgody na udział w programie nie zrzekam się żadnych należnych mi praw. Otrzymam kopię niniejszego formularza opatrzoną podpisem i datą.
Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych uzyskanych w trakcie Programu zgodnie
z obowiązującym w Polsce prawem (Ustawa o ochronie danych osobowych z 10 maja 2018 r.).

Uczestnik programu:
.....
Imię i nazwisko (drukowanymi literami) Podpis i data złożenia podpisu
Oświadczam, że omówiłem(-am) ww. Program z uczestnikiem programu, używając zrozumiałych, możliwie prostych sformułowań oraz udzieliłem(-am) informacji dotyczących natury i znaczenia ww. badań.

Osoba uzyskująca zgodę na badanie:
.....
Imię i nazwisko (drukowanymi literami) Podpis i data złożenia podpisu

Zgodnie z art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (dalej: RODO), oświadczam, że wyrażam wyraźną i dobrowolną zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w postaci imienia, nazwiska, wieku przez XXXXXXXXXXXX jako Administratora tych danych, w celu udokumentowania udzielenia przeze mnie zgody na udział w programie polityki zdrowotnej. Podaję dane osobowe dobrowolnie i świadomie. Oświadczam, że są one zgodne z prawdą oraz że zapytanie o zgodę zostało mi przedstawione w wyraźnej i zrozumiałej formie, jasnym i prostym
językiem.

Pacjent biorący udział w badaniu:

.....

Imię i nazwisko pacjenta (drukowanymi literami) Podpis i data złożenia podpisu

b) ankieta satysfakcji uczestnika programu

1. Jak ocenia Pan(i) poziom obsługi w rejestracji w trakcie wizyty w przychodni
a)Możliwość telefonicznego połączenia z przychodnią

☐ *Bardzo dobrze*
☐ *Dobrze*
☐ *Średnio*
☐ *Źle*
☐ *Bardzo źle*
☐ *Nie mam zdania*

b)Troska o pacjenta w trakcie rozmowy
☐ *Bardzo dobrze*
☐ *Dobrze*
☐ *Średnio*
☐ *Źle*
☐ *Bardzo źle*
☐ *Nie mam zdania*

c)Sprawność obsługi
☐ *Bardzo dobrze*
☐ *Dobrze*
☐ *Średnio*
☐ *Źle*

☐ *Bardzo źle*
☐ *Nie mam zdania*

d)Kompetentna informacja
☐ *Bardzo dobrze*
☐ *Dobrze*
☐ *Średnio*
☐ *Źle*
☐ *Bardzo źle*
☐ *Nie mam zdania*

2. Jak ocenia Pan(i) poziom lekarskiej opieki medycznej w trakcie wizyty w przychodni?

a. Stosunek do pacjenta (życzliwość, zaangażowanie, troska o pacjenta)
☐ *Bardzo dobrze*
☐ *Dobrze*
☐ *Średnio*
☐ *Źle*
☐ *Bardzo źle*
☐ *Nie mam zdania*

b. Komunikatywność (wyczerpujące i zrozumiałe przekazywanie informacji)
☐ *Bardzo dobrze*
☐ *Dobrze*
☐ *Średnio*
☐ *Źle*
☐ *Bardzo źle*
☐ *Nie mam zdania*

c. Zapewnianie intymności pacjenta podczas wizyty
☐ *Bardzo dobrze*
☐ *Dobrze*
☐ *Średnio*
☐ *Źle*
☐ *Bardzo źle*
☐ *Nie mam zdania*

d. Punktualność
☐ *Bardzo dobrze*
☐ *Dobrze*
☐ *Średnio*

☐ *Źle*
☐ *Bardzo źle*
☐ *Nie mam zdania*

3. Jako ocenia Pan(i) poziom pielęgniarskiej opieki medycznej w trakcie wizyty w przychodni?

Stosunek do pacjenta (życzliwość, zaangażowanie, troska o pacjenta)
☐ *Bardzo dobrze*
☐ *Dobrze*
☐ *Średnio*
☐ *Źle*
☐ *Bardzo źle*
☐ *Nie mam zdania*

Komunikatywność(wyczerpujące i zrozumiałe przekazywanie informacji)
☐ *Bardzo dobrze*
☐ *Dobrze*
☐ *Średnio*
☐ *Źle*
☐ *Bardzo źle*
☐ *Nie mam zdania*

Sprawność obsługi
☐ *Bardzo dobrze*
☐ *Dobrze*
☐ *Średnio*
☐ *Źle*
☐ *Bardzo źle*
☐ *Nie mam zdania*

Czas oczekiwania na zabieg przed gabinetem
☐ *Bardzo dobrze*
☐ *Dobrze*
☐ *Średnio*
☐ *Źle*
☐ *Bardzo źle*
☐ *Nie mam zdania*

4. Jak ocenia Pan(i) ogólnie dzisiejszą wizytę w przychodni?
☐ *Bardzo dobrze*
☐ *Dobrze*

☐ *Średnio*
☐ *Źle*
☐ *Bardzo źle*
☐ *Nie mam zdania*

5. Inne uwagi

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Bardzo dziękujemy Państwu za pomoc i wypełnienie ankiety.
Uzyskane dzięki Państwu informacje pomogą nam w zapewnieniu wysokiej jakość świadczonych usług i zapewnieniu najwyższego komfortu naszym pacjentom.
Dlatego jesteśmy Państwu szczególnie wdzięczni za poświęcony czas.

c) sprawozdanie z wykonania świadczeń
Program profilaktycznych szczepień przeciw grypie dla mieszkańców Gminy Orońsko od 60 roku życia na lata 2020-2023

1. Sprawozdanie

☐ miesięczne, za miesiąc .....
☐ roczne, za rok .....

2. Liczba przyjętych osób .....

3. Liczba zaobserwowanych podejrzeń lub stwierdzeń niepożądanych odczynów poszczepiennych .....

4. Uwagi

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Data Podpis

d) ankieta ewaluacyjna dotycząca poziomu wiedzy uczestnika programu

1. Grypa to choroba:

☐ *bakteryjna*
☐ *wirusowa*
☐ *pasożytnicza*
☐ *nie wiem/nie pamiętam*

2. Do najczęstszych objawów grypy należą:
(możliwa wielokrotna odpowiedź)

☐ *wysoka gorączka*
☐ *dreszcze*
☐ *suchy kaszel*
☐ *katar*
☐ *halucynacje*
☐ *ból głowy*
☐ *ból mięśni*
☐ *ogólne „rozbicie" organizmu*

3. Grypą można się zakazić drogą:

☐ powietrzno-*kropelkową*
☐ *pokarmową*
☐ *zadrapanie/ugryzienie*
☐ *wodną*
☐ *brudnych rąk*
☐ *nie wiem/nie pamiętam*

4. Leczenie grypy polega na:
(możliwa wielokrotna odpowiedź)

☐ *stosowaniu antybiotyków*
☐ *stosowaniu leków przeciwbólowych i przeciwzapalnych (np. paracetamol, ibuprofen)*
☐ *stosowaniu witamin*
☐ *inne jakie?*.....

5. Do najczęstszych powikłań grypy należą:
(możliwa wielokrotna odpowiedź)

☐ *zapalenie oskrzeli*
☐ *zapalenie pęcherza moczowego*
☐ *zapalenie płuc*
☐ *zapalenie ucha Środkowego*

☐ *kamica nerkowa*
☐ *zapalenie zatok*
☐ *nie wiem/nie pamiętam*

6. Zachorowania na grypę są szczególnie niebezpieczne dla
(możliwa wielokrotna odpowiedź)
☐ *dzieci*
☐ *młodzieży*
☐ *dorosłych*
☐ *osób w wieku podeszłym*
☐ *osób chorujących na wszelkie choroby przewlekłe*
☐ *nie wiem/nie pamiętam*

7. Jak często należy szczepić się przeciwko grypie?
☐ *co roku*
☐ *co dwa lub trzy lata*
☐ *co pięć lat*
☐ *co dekadę*
☐ *raz w życiu*
☐ *nie wiem/nie pamiętam*

8. Jak często szczepisz się przeciwko grypie?
☐ *co roku*
☐ *co dwa lub trzy lata*
☐ *co pięć lat*
☐ *co dekadę*
☐ *raz w życiu*
☐ *nie wiem/nie pamiętam*

9. Jak często szczepią się członkowie twojej rodziny przeciwko grypie?
☐ *co roku*
☐ *co dwa lub trzy lata*
☐ *co pięć lat*
☐ *co dekadę*
☐ *raz w życiu*
☐ *nie wiem/nie pamiętam*

Bardzo dziękujemy Państwu za pomoc i wypełnienie ankiety.
Uzyskane dzięki Państwu informacje pomogą nam w zapewnieniu wysokiej jakość świadczonych usług i zapewnieniu najwyższego komfortu naszym pacjentom. Dlatego jesteśmy Państwu szczególnie wdzięczni za poświęcony czas.

Podstawa prawna:
1.Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, art. 48 (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398)
2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713);
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie wzoru programu polityki zdrowotnej, wzoru raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej oraz sposobu sporządzenia projektu programu polityki zdrowotnej i raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej;

Literatura:
Brydak L.B., Grypa. Pandemia grypy mit czy realne zagrożenie?, Warszawa, 2008 Dymek-Skoczyńska A., Stanisławska J., Drozd E., Talarska D. Szczepienia przeciw grypie u osób w wieku podeszłym - czynniki determinujące decyzję pacjentów. Nowiny Lekarskie 2012, 81 (1);

Inne źródła:
- Rekomendacja nr 1/2019 z dnia 18 września 2019 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zalecanych technologii medycznych, działań przeprowadzanych w ramach programów polityki zdrowotnej oraz warunków realizacji tych programów, dotyczących profilaktyki grypy sezonowej w populacji osób w wieku 65 lat i więcej;
- Urząd Gminy Orońsko (Baza danych Ewidencji ludności);
- Rekomendacje Ministra Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego;
- http://szczepienia.pzh.gov.pl/szczepionki/grypa/;

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
inż. Sylwester Rozycki